

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

REDAKTORZY NACZELNI SEKCJI

A	MATHEMATICA	Stanisław Prus
AA	CHEMIA	Jacek Goworek
B	GEOGRAPHIA, GEOLOGIA ETC.	Ewa Skowronek
F	HISTORIA	Joanna Sobiesiak
FF	PHILOLOGIAE	Monika Gabryś-Sławińska
G	IUS	Małgorzata Łuszczzyńska
H	OECONOMIA	Paweł Mariusz Pasierbiak
I	PHILOSOPHIA – SOCIOLOGIA	Lesław Hostyński
J	PAEDAGOGIA – PSYCHOLOGIA	Ryszard Bera
K	POLITOLOGIA	Maria Marczevska-Rytka
M	BALCANIENSIS ET CARPATHIENSIS	Krystyna Trembicka
N	EDUCATIO NOVA	Małgorzata Karwatowska

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

SECTIO FF

PHILOLOGIAE

WARTOŚCI, AKSJOLOGIA, KULTURY – CZĘŚĆ DRUGA
(WPROWADZENIE)

VALUES, AXIOLOGY, CULTURES – PART TWO
(INTRODUCTION)

Redaktorzy naukowi:
Monika Gabryś-Sławińska, Carrie Helms Tippen

VOL. XLII, 2

2024

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
ISSN 0239-426X

REDAKTOR NACZELNA
MONIKA GABRYŚ-SŁAWIŃSKA

ZASTĘPCA REDAKTORA
KRZYSZTOF KOTUŁA
SEKRETARZ
PRZEMYSŁAW KALISZUK

CZŁONKOWIE REDAKCJI
ZHANNA NEKRASHEVICH-KAROTKAJA
CARMEN MANUEL CUENCA

RADA NAUKOWA
TADEUSZ BUJNICKI (Uniwersytet Warszawski, Polska)
FRANCESCA CITRON (Uniwersytet w Lankaster, Wielka Brytania)
ROLF FIEGUTH (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria)
HENRYK KARDELA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Polska)
GRETA KOMUR-THILLOY (Uniwersytet w Górnej Alzacji w Miluzie), Francja)
JAROSŁAW KRAJKA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Polska)
REYES LLOPIS-GARCIA (Uniwersytet Kolumbijski, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej)
MICHAEL J. MIKOŚ (Uniwersytet w Wisconsin, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej)
LÁSZLO KÁLMÁN NAGY (Uniwersytet Jagielloński, Polska)
SIGITAS NARBUTAS (Biblioteka im. Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk, Litwa)
MARTA PANČIKOVÁ (Uniwersytet Ostrawski, Czechy)
PETAR SOTIROV (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Polska)
JERZY ŻMUDZKI (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Polska)

Czasopismo wydawane jest online: www.philologia.annales.umcs.pl

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się
na stronie internetowej „Annales UMCS” sec. FF (www.journals.umcs.pl/ff) w metadanych artykułów.

REDAKCJA
MARTA MAZUR (język angielski)
STIKSZA (STANISŁAW POWAŁA-NIEDŹWIECKI) (język polski)
KAMIL ZIĘBA (język niemiecki)

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH
JERZY DURAKIEWICZ

SKŁAD
MARCIN WACHOWICZ

ISSN 0239-426X • E-ISSN: 2449-853X

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ
20-031 Lublin, ul. Idziego Radziszewskiego 11, tel. (81) 537-53-04
e-mail: wydawnictwo_sekretariat@mail.umcs.pl <http://www.wydawnictwo.umcs.eu>

Dział handlowy: tel./faks 81 537-53-02
Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XLII

SECTIO FF

2-2024

ISSN: 0239-426X • e-ISSN: 2449-853X • Licence: CC-BY 4.0

Spis treści

Table of Contents

Wartości, aksjologia, kultury – część druga (wprowadzenie) 9
Values, Axiology, Cultures – Part Two (Introduction)

ARTYKUŁY

BEATA K. OBSULEWICZ

*Jak to ze *lnem* było?* Uwagi na temat bajki Marii Konopnickiej 15
*Jak to ze *lnem* było?* Remarks on Maria Konopnicka's Tale

ALICJA KĘDZIORA

W sieci kłamstw Heleny Modrzejewskiej. Autocenzura dokumentów
osobistych 33
In Helena Modrzejewska's Web of Lies. Self-Censorship of Personal Documents

AGNIESZKA KUNICZUK

Mechanizmy (auto)cenzury zapisane w korespondencji Elizy
Orzeszkowej z Malwiną Blumberg 47
Mechanisms of (Self)censorship in Eliza Orzeszkowa's Correspondence with
Malwina Blumberg

ANNA PODSTAWKA

Wielokulturowość Wilna i Wileńszczyzny w świetle *Dzienników*
Ferdynanda Ruszczyca 59
Multiculturalism of Vilnius and Vilnius Region in the Light of Ferdinand
Ruszczyca's *Diaries*

ELŻBIETA DĄBROWICZ-PŁACHECKA	
Rozwydrzenie. Wokół debaty publicznej o zdemoralizowanej młodzieży w pierwszej dekadzie powojnia	73
Rambunctiousness. About the Public Debate on Demoralized Youth in the First Decade after the Second World War	
ZBIGNIEW TRZASKOWSKI	
Phänomenologie der poetischen Sprache	97
Phenomenology of Poetic Language	
PIOTR ZŁOTKOWSKI	
Specyfika językowa przydomków i przezwisk szlacheckiego rodu Popławskich na Podlasiu w XVI–XVII wieku	111
Linguistic Specificity of Nicknames and Sobriquets of the Noble Popławski Family in Podlasie Region in the 16 th and 17 th Centuries	
EWA ZMUDA	
<i>Amata, Ancilla, Dewota, Elekta, Fides</i> ... – od wartości do imienia i od imienia do wartości. O specyficznej grupie imion zakonnych tworzonych od apelatywów	131
<i>Amata, Ancilla, Dewota, Elekta, Fides</i> ... – from Value to Name and from Name to Value. About a Specific Group of Monastic Names	
BEATA MAKSYMIAK-PACEK	
Weselna <i>chwesta</i> jako specyficzna norma społecznego współzycia . . .	143
Wedding <i>chwesta</i> as a Specific Norm of Social Coexistence	
STANISŁAW CYGAN	
Językowe środki wyrażania ocen dotyczących tzw. wyklejanek, kartek pocztowych oraz książeczek bibliofilskich zawarte w listach Wisławy Szymborskiej	153
Linguistic Means of Expressing Judgments about the So-Called Stick-Outs, Postcards and Bibliophilic Books in the Epistolographic Works of Wisława Szymborska	
SAMUELA TOMASIK	
<i>Sowietskoje szampanskoje</i> , czyli o ideologicznej walce nazwami	169
<i>Sovetskoye Shampanskoye</i> , or about the Ideological Fight with Names	
MAGDALENA LPIŃSKA	
Koncepcjonalizacja pojęcia „nadzieja” we francuskich i polskich formach autonimicznych – analiza kognitywna	181
Conceptualization of the Notion of “Hope” in French and Polish Autonymous Forms – a Cognitive Study	

ANNA BURZYŃSKA-KAMIENIECKA

Aksjologiczny wymiar lokalności w nauczaniu języka polskiego
Ukraińców (na przykładzie podręcznika Ałły Krawczuk i Jerzego
Kowalewskiego *Jestem stąd*) 199

The Axiological Dimension of Locality in Teaching Polish to Ukrainians
(Based on the Example of the Textbook by Ałła Krawczuk and Jerzy
Kowalewski *I'm from Here*)

MARTA CHODKIEWICZ-NALEPA

How Do Trainee Translators Mobilise Internal and External
Support in L1 and L2 Translation Processes? 211

W jaki sposób początkujący tłumacze korzystają z zasobów zewnętrznych
i wewnętrznych podczas tłumaczenia na język obcy i rodzimy?

Noty o autorach 231

About the Authors

Informacje dla autorów 239

Guidelines for Authors

Recenzenci czasopisma w 2024 roku 249

Journal Reviewers in 2024